

ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วย บัตรสุขภาพแม่และเด็ก ในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี Clients' Opinions on the Project of Health Card for Mother and Child in Nopparat Rajathanee Hospital

สิรินณา บุญเจิม¹ สิริกร กาญจนสุนทร² และชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง²
Sininna Boncheram, Sirikorn Kanjanasuntorn, and Chairat Wongkitrungruang

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการ และความรู้เกี่ยวกับโครงการ กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ใช้บริการโครงการในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี จำนวน 246 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบแบบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว หาความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' และ LSD ค่าไคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในภาพรวมระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ รายได้ และจำนวนบุตรต่างกัน มีความเห็นต่อโครงการใน

¹ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³อาจารย์ประจำ สาขาพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพรวมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนระดับการศึกษา อาชีพ และสิทธิการรักษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการในภาพรวมไม่แตกต่างกัน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความรู้เกี่ยวกับโครงการไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการ

คำสำคัญ : ความคิดเห็น, โครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก, โรงพยาบาลนพรัตนราชธานี

Abstract

This research had the purposes to study clients' opinions on the project of Health Card for Mother and Child, the comparison of clients' opinions on that project as classified by personal factors, and relationship between the perception on project's information and knowledge on project's information with clients' opinions on the project. Sample were 246 clients of Nopparat Rajathanee hospital. Questionnaires were used for data collection. Statistic used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA that paired difference compared by Scheffe or LSD methods, Chi-square, and Pearson's product moment correlation coefficient. Statistical significant level was set at .05.

Research results indicated that sample had high level of opinions on the project of Health Card for Mother and Child. The hypothesis testing found that sample who had the differences in age, income, and number of child, had difference of opinions on the project significant statistically level at .05 and .01 respectively. Then sample who had the differences in education, occupation, and rights of the medical care, had not difference of opinions on the project.

Perception on project's information had relationship with opinions on the project in overall significant statistically level at .01. However, knowledge on project's information had not relationship with opinions on the project in overall

Keyword : Opinions, Project of Health Card for Mother and Child, Nopparat Rajathanee Hospital

1. ความสำคัญของปัญหา

การดูแลสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพตั้งแต่เริ่มแรก สุขภาพอนามัยของมารดาทั้งร่างกายและจิตใจ ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของทารกในครรภ์ การที่จะพัฒนาเด็กให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพในอนาคตจึงต้องมองย้อนไปตั้งแต่การเตรียมตัวเป็นบิดามารดาให้ดูแลทารกขณะตั้งครรภ์ ขณะคลอด และหลังคลอดให้มีคุณภาพที่ดีนั้นก็คือการฝากครรภ์ จุดมุ่งหมายในการฝากครรภ์นั้นเพื่อให้การตั้งครรภ์ดำเนินไปด้วยดีจนกระทั่งคลอดและได้ทารกที่มีสุขภาพสมบูรณ์ หญิงตั้งครรภ์จึงจำเป็นต้องได้รับความรู้ด้านโภชนาการ การดูแลและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามคำแนะนำของแพทย์ เพื่อที่แพทย์สามารถประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นหรือพบความผิดปกติบางอย่างของมารดาและทารก เช่น โรคความดันโลหิตสูงร่วมกับการตั้งครรภ์ ทารกน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ การตายของทารกตั้งแต่อยู่ในครรภ์ โรคทางพันธุกรรม เลือดระหว่างมารดาและทารกเข้ากันไม่ได้ เด็กติดเชื้อเอชไอวี ภาวะดาวน์ซินโดรม เป็นต้น ทั้งนี้แพทย์จะได้แก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงทีและเหมาะสม

การฝากครรภ์ในประเทศไทยได้พัฒนาตามแผนขององค์การอนามัยโลก ที่กำหนดให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอดตามเกณฑ์อย่างน้อย 5 ครั้ง โดยครั้งแรกเริ่มที่อายุครรภ์ไม่เกิน 3 เดือน หรือไม่เกิน 12 สัปดาห์ แต่ขณะนี้พบปัญหาว่ามีหญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ครั้งแรกตามกำหนดขององค์การอนามัยโลกนั้นมีเพียงร้อยละ 53 เท่านั้นจากหญิงตั้งครรภ์ที่มีปีละ 800,000 คน ซึ่งปัญหาเกิดจากสิทธิการรักษาพยาบาลที่ไม่เหมือนกัน มีเพียงหญิงตั้งครรภ์ที่ใช้สิทธิ์ข้าราชการฝากครรภ์เร็วตามกำหนดขององค์การอนามัยโลก (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2556) การฝากครรภ์ช้าจะ

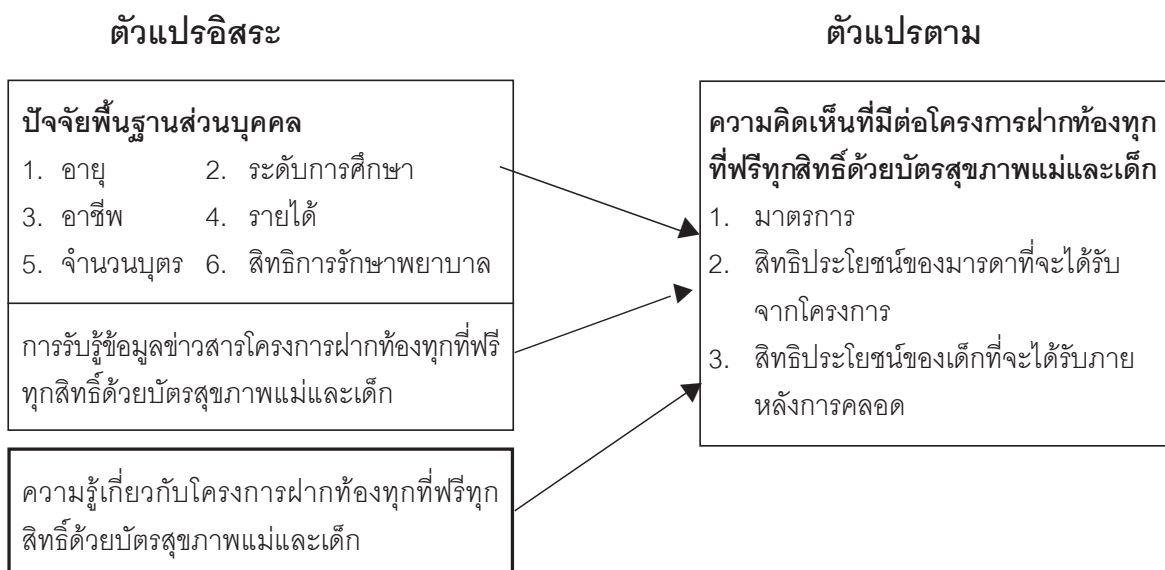
ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์และการคลอด รวมถึงความพิการรุนแรงและการเสียชีวิตของทั้งมารดาและทารก มีผู้หญิงที่เสียชีวิตจากภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการตั้งครรภ์และการคลอดโดยเฉลี่ย วันละ 1-2 คน รวมทั้งมีมารดาและทารกที่จำนนมากเจ็บป่วยรุนแรงถึงพิการจากสาเหตุส่วนใหญ่ที่ป้องกันได้ด้วยการฝากครรภ์และพบแพทย์ตามนัดหมาย (Facts for life, 2556) ซึ่งอัตราการตายของมารดาจากการคลอดบุตรและจำนวนเด็กเกิดมีชีพเป็นตัวชี้วัดสุขภาพที่สำคัญของประชากร ในด้านการให้บริการอนามัยมารดา ทั้งยังสอดคล้องกับค่านิยมของรัฐบาลไทยต่อโครงการเพื่อเด็กและสตรีขององค์การสหประชาชาติ ในการลดอัตราการเสียชีวิตของสตรีและเด็กทั่วโลก ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขภายใต้นโยบายของรัฐบาลที่นำโดย นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี จึงมีโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก ในวันที่ 14 สิงหาคม 2556 ภายใต้นโยบาย “แม่คลอด ลูกรอด ปลอดภัย เท่าเทียมทั่วถึง” เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและพัฒนาคุณภาพประชากรโดยการสร้างต้นทุนเด็กให้มีสุขภาพแข็งแรง ปลอดภัย ไร้พิการ ไร้ความพิการ 100 (กรมอนามัย, 2556)

โครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก เป็นนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเข้าถึงการรักษาพยาบาลของประชาชนทุกสิทธิ์อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งทำให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการฝากท้องเร็ว โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการมีบุตรควรจะทราบถึงโครงการนี้ เพื่อจะได้เตรียมตัวสำหรับการฝากครรภ์ได้อย่างถูกต้อง และทราบถึงสิทธิประโยชน์ของมารดาและเด็กที่ได้รับจากโครงการอย่างครบถ้วน ปัจจุบันโครงการได้ดำเนินงานมาระยะหนึ่งแล้ว แต่ยังมีผู้ที่ไม่ทราบเกี่ยวกับมาตรการและสิทธิประโยชน์รวมถึงความสำคัญของโครงการ ซึ่งโรงพยาบาลนพรัตนราชธานีเป็นสถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการและมีจำนวนหญิงคลอดบุตรสูงสุดในกรุงเทพมหานคร (กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2556) ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก โดยมุ่งเน้นถึงเรื่องความรู้เกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อที่ประชาชนสัมพันธ์โดยกระทรวงสาธารณสุข เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับความต้องการแก่ผู้ใช้บริการมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กของผู้ใช้บริการในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กของผู้ใช้บริการในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานีจาแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก และความรู้เกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กของผู้ใช้บริการในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ใช้บริการโรงพยาบาลนพรัตนราชธานีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กที่แตกต่างกัน
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กของผู้ใช้บริการในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี
3. ความรู้เกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กของผู้ใช้บริการในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี

5. วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ใช้บริการโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ซึ่งไม่มีจำนวนผู้ใช้สิทธิ์ที่แน่นอน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการโครงการโดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2554) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 246 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบบังเอิญจนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการประมวลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษา คำถามเป็นทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก ความรู้เกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก และความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก

การทดสอบเครื่องมือและหาค่าความเชื่อมั่น

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อความแต่ละข้อว่าตรงตามวัตถุประสงค์ และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการจะทำวิจัยหรือไม่

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบเก็บข้อมูล 30 ชุด กับผู้ใช้บริการโรงพยาบาลพระนั่งเกล้าจังหวัดนนทบุรี โดยใช้วิธีวัดของ KR-20 สำหรับวัดความรู้ ส่วนแบบวัดความคิดเห็นใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าความรู้เกี่ยวกับโครงการมีค่าความเชื่อมั่น .8582 ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการ มีค่าความเชื่อมั่น .974 (ด้านมาตรการ .913 ด้านสิทธิประโยชน์ของมารดาที่จะได้รับจากโครงการ .966 และสิทธิประโยชน์ของเด็กที่จะได้รับภายหลังการคลอด .952)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตกับโรงพยาบาลและเข้าเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่จะนำไปแจกด้วยตนเองและฝากกับเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล โดยแนะนำตัวพร้อมทั้งสอบถามคุณสมบัติตามเงื่อนไขการวิจัยและความยินยอมของผู้ตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ใช้ระยะเวลาเก็บข้อมูลประมาณ 3 สัปดาห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างของความคิดเห็น โดยใช้ค่าสถิติ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

6. ผลการวิจัย

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ผู้ใช้บริการโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี อายุเฉลี่ย 27.67 ปี มีช่วงอายุ 25-31 ปีมากที่สุด ร้อยละ 35.8 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 41.1 อาชีพพนักงานบริษัทมากที่สุด ร้อยละ 31.7 ผู้ใช้บริการมีรายได้เฉลี่ย 16,902 บาท/เดือน มีช่วงรายได้ 10,001-15,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 31.4 ผู้ใช้บริการมีบุตรเฉลี่ย 0.67 คน โดยมีบุตรจนวน 1 คนสูงสุด ร้อยละ 45.9 ใช้สิทธิการรักษาพยาบาลประกันสังคมมากที่สุด ร้อยละ 47.2

2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก ผู้ใช้บริการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อบุคคลมากที่สุด ร้อยละ 65.85 รับจากเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 45.93 รับจากแผ่นพับของโครงการมากที่สุด สื่อสารมวลชน ร้อยละ 38.62 รับจากโทรทัศน์มากที่สุด และสื่อประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจของหน่วยงาน ร้อยละ 34.96 รับจากบอร์ดภายในโรงพยาบาลมากที่สุด และจำนวนสื่อที่รับของผู้ใช้บริการได้รับมากที่สุด คือ รับ 1 สื่อ ร้อยละ 54.90 และน้อยที่สุดคือ รับ 3 สื่อ ร้อยละ 11.80

3. ความรู้เกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก ผู้ใช้บริการมีความรู้ภาพรวมเกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในระดับมาก ที่คะแนนเฉลี่ย 20.8 ซึ่งข้อคำถาม เมื่อหญิงตั้งครรภ์ที่เข้าร่วมโครงการมีข้อสงสัยสามารถขอรับฟังข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ได้ฟรี ผู้ปกครองของเด็กที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับคำแนะนำในการเลี้ยงบุตรให้มีความฉลาดทางปัญญาและอารมณ์ผ่านกระบวนการกิน กอด เล่น เล่า และเด็กที่เข้าร่วมโครงการ จะได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากและคำแนะนำด้านทันตสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยความรู้สูงสุดเท่ากับที่ .97 ส่วนข้อคำถาม หญิงตั้งครรภ์ที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการตรวจประเมินความเครียด การตรวจคัดกรองโรคซีฟิลิส และการตรวจคัดกรองโรคธาลัสซีเมียก็ต่อเมื่อมีภาวะเสี่ยงต่อโรคเท่านั้น มีค่าเฉลี่ยความรู้ต่ำสุด .35

4. ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก

การศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

4.1 มาตรการ

ผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นต่อมาตรการโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในภาพรวมอยู่ระดับมาก มีคะแนนความคิดเห็นเฉลี่ยเท่ากับ 51.75 โดยมีคะแนนความคิดเห็นสูงสุด 60 คะแนน และคะแนนความคิดเห็นต่ำสุด 32 คะแนน ซึ่งข้อคำถาม ท่านเห็นด้วยกับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตั้งแต่ แรกเกิด – 1 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด 4.60 ส่วนข้อคำถาม ท่านเห็นด้วยกับโครงการที่ให้สิทธิในการฝากครรภ์ฟรีเท่านั้นโดยไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายสำหรับการคลอด มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำสุด 4.03 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการไปฝากครรภ์เมื่อทราบว่าท้องของผู้ใช้บริการพบว่า ผู้ใช้บริการจะฝากครรภ์เฉลี่ย 2.09 เดือน พิจารณารายละเอียดพบว่า ผู้ใช้บริการมีความเห็นว่าจะฝากครรภ์เมื่อทราบว่าท้อง 2-3 เดือนสูงสุด ร้อยละ 74.4 และถ้าไม่มีโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กพบว่า ผู้ใช้บริการจะฝากครรภ์ค่าเฉลี่ย 2.10 เดือน พิจารณารายละเอียดพบว่า ผู้ใช้บริการมีความเห็นว่าจะฝากครรภ์เมื่อทราบว่าท้อง 2-3 เดือนสูงสุด ร้อยละ 72.0 โดยผู้ใช้บริการได้ให้เหตุผลการไปฝากครรภ์สูงสุดคือ ถ้ารู้ว่าตั้งครรภ์ก็จะไปฝากเพื่อการเตรียมพร้อมในการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยทั้งแม่และลูก ซึ่งจะได้อยู่ในการดูแลของหมอและรับคำแนะนำหากมีปัญหาได้แก้ไขได้ทันที่เพราะอายุครรภ์ยังน้อย คิดเป็นร้อยละ 47.78

4.2 สิทธิประโยชน์ของมารดาที่จะได้รับจากโครงการ

ผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นต่อสิทธิประโยชน์ของมารดาที่จะได้รับจากโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในภาพรวมอยู่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 30.74 โดยมีคะแนนสูงสุด 35 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 8 ซึ่งข้อคำถาม ท่านเห็นด้วยที่ท่านและคู่สมรสเข้ารับการอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการตั้งครรภ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.45 ส่วนข้อคำถาม ท่านเห็นด้วยกับระยะเวลาในการใช้สิทธิประโยชน์ที่ครอบคลุมถึงช่วงหลังคลอดอีก 45 วัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4.20

4.3 สิทธิประโยชน์ของเด็กที่จะได้รับภายหลังการคลอด

ผู้ให้บริการมีความคิดเห็นต่อสิทธิประโยชน์ของเด็กที่จะได้รับภายหลังการคลอดในภาพรวมอยู่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 34.27 โดยมีคะแนนสูงสุด 40 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 11 ซึ่งข้อคำถาม ท่านเห็นด้วยกับการตรวจสุขภาพในช่องปากตั้งแต่เด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.44 ส่วนข้อคำถาม ท่านเห็นว่าบัตรสุขภาพเด็กกำหนดอายุไว้ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4.08

4.4 ภาพรวมของความคิดเห็นที่มีต่อโครงการ

ผู้ให้บริการมีความคิดเห็นต่อภาพรวมความคิดเห็นทุกด้านอยู่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 49.20 โดยมีคะแนนสูงสุด 135 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 51 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันอยู่ในระดับมาก แต่สิทธิประโยชน์ของมารดาที่จะได้รับจากโครงการมีค่าสูงสุดที่ค่าเฉลี่ย 4.35 รองลงมาคือ มาตรการ และสิทธิประโยชน์ของเด็กที่จะได้รับภายหลังการคลอด มีค่าเฉลี่ย 4.31 และ 4.28 ตามลำดับ

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้ให้บริการได้เสนอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมพบว่า ควรจะเพิ่มสิทธิเด็กจากแรกเกิดถึง 12 ปี เพื่อเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและได้รับวัคซีนอย่างครบถ้วน ร้อยละ 36.36 รองลงมา คือการประชาสัมพันธ์โครงการน้อยมาก ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี เพราะถ้าไม่อ่านจากสื่อเล็กน้อยก็จะไม่ทราบเลย เจ้าหน้าที่สถานพยาบาลควรแจ้งสิทธิ์กับผู้เข้ารับบริการฝากครรภ์ว่าตนมีสิทธิ์อะไรอยู่ในฐานะร่วมโครงการได้หรือไม่ เนื่องจากต้องถามสิทธิ์เองถึงรับทราบ ร้อยละ 27.27 และ 18.18 ตามลำดับ

6. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	ความคิดเห็น			
	ภาพรวม	มาตรการ	สิทธิประโยชน์ของมารดา ที่จะได้รับจากโครงการ	สิทธิประโยชน์ของเด็กที่ จะได้รับภายหลังการคลอด
ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล				
อายุ				
ระดับการศึกษา	X	X	X	X
อาชีพ	X	X	X	X
รายได้	*	*	X	X
จำนวนบุตร	**	***	**	***
สิทธิการรักษาพยาบาล	X	X	X	X
การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	**	**	**	**
โครงการ	X	X	X	X
ความรู้เกี่ยวกับโครงการ				

*ค่านัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 **ค่านัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ***ค่านัยสำคัญทางสถิติระดับ .001

X หมายถึง ไม่มีแตกต่างหรือความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการ

สมมติฐานที่ 1 ผู้ใช้บริการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กที่แตกต่างกันผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และ .01 จึงเป็นไปตามสมมติฐาน

1.2 ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

1.3 ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

1.4 ผู้ใช้บริการที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรี ทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในภาพรวมและด้านมาตรการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐาน

1.5 ผู้ใช้บริการที่มีจำนวนบุตรต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และ .001 จึงเป็นไปตามสมมติฐาน

1.6 ผู้ใช้บริการที่มีสิทธิการรักษาพยาบาลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฯ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฯ ในภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 จึงเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฯ ความรู้เกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก ไม่มีสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการฯ ในภาพรวมและรายด้าน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

7. การอภิปรายผล

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ผู้ให้บริการโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี มีอายุตั้งแต่ 17-38 ปี เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่เหมาะสมกับการมีบุตร โดยมีกลุ่มอายุ 25-31 ปีมากที่สุด ซึ่งอายุช่วงนี้เป็นช่วงแห่งการเริ่มต้นสร้างครอบครัว รวมถึงเพื่อการมีบุตรที่แข็งแรงปราศจากโรคแทรกซ้อน ซึ่งอีก 2 ช่วงอายุยังสามารถสะท้อนถึงสภาพสังคมได้คือ 1) กลุ่มอายุ 17-24 ปี แสดงให้เห็นถึงการตั้งครรภ์เร็วและมีการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ซึ่งสามารถดูข้อมูลร่วมกับด้านอาชีพที่มี

นักเรียน/นักศึกษา และระดับการศึกษาช่วงมัธยมศึกษามีมากเป็นอันดับสอง 2) กลุ่มอายุ 32-38 ปี แสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการแต่งงานช้าลงและมีบุตรน้อยลง ซึ่งสามารถดูข้อมูลร่วมกับจำนวนบุตรที่มีผู้ที่ไม่เคยมีบุตรและบุตร 1 คน มีสัดส่วนที่มาก อาจเพราะสังคมในปัจจุบันให้ความสำคัญกับความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ/รายได้ของครอบครัวเป็นหลัก ผู้ใช้บริการมีการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ จึงประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทมากที่สุด และมีรายได้อยู่ในช่วง 10,000-15,000 บาท/เดือนสูงสุด ซึ่งเป็นอัตราค่าจ้างที่รัฐบาลได้กำหนดไว้เป็นค่าจ้างขั้นต่ำรายวันถึงระดับปริญญาตรี ทั้งนี้ผู้ให้บริการส่วนใหญ่มีสิทธิการรักษาพยาบาลคือ สิทธิประกันสังคมสูงสุด ซึ่งเป็นสิทธิการรักษาพยาบาลหลักของพนักงานบริษัท นอกจากนี้การที่มีบุตร 1 คนเป็นจำนวนมากที่สุด เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวที่ได้ผล ส่งผลให้ผู้ให้บริการมักมีบุตรจำนวน 1 คนหรือไม่เกินสูงสุด 2 คนเท่านั้น

2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก

ผู้ให้บริการโครงการฯ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคลสูงสุด โดยส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล เพราะเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลมีหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารกับผู้ให้บริการโดยตรงอยู่แล้ว อีกทั้งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในโครงการเป็นอย่างดี จึงทำให้สามารถตอบข้อสงสัยให้แก่ผู้ให้บริการได้ทันที ตรงประเด็น รวดเร็ว และชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ของ พัชณี เสงี่ยมรยา (2545) ได้กล่าวว่า สื่อบุคคลเป็นสื่อที่สำคัญยิ่ง เป็นสิ่งที่น่าสนใจข่าวสารไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์รับข้อมูล ซึ่งผู้ให้บริการได้รับข้อมูลจากสื่อนี้บ่อย เนื่องจากผ่านพับโครงการมีการประชาสัมพันธ์ที่น้อยมีขอบเขตพื้นที่ประชาสัมพันธ์ที่จำกัดอยู่เฉพาะบริเวณที่ติดต่อขอข้อมูล และไปสเตอร์เป็นสื่อที่ไม่ดึงดูดขนาดไม่เด่นชัด และมีรายละเอียดที่ไม่ครอบคลุมข้อมูลที่ควรทราบ สื่อสารมวลชนได้รับข้อมูลจากโทรทัศน์ โดยมีการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสปอตโฆษณารายการของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เท่านั้น และมีระยะเวลาดาเนินรายการที่สั้น อีกทั้งช่วงเวลาที่ประชาสัมพันธ์ยังเป็นช่วงเวลาที่หญิงวัยทำงานซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ไม่สะดวกในการรับข้อมูลจากสื่อนี้ได้ และสื่อประชาสัมพันธ์

เฉพาะกิจของหน่วยงานได้รับจากบอร์ดภายในโรงพยาบาล ซึ่งการจัดบอร์ดจะเป็นการจัดแบบหมุนเวียนเรื่อง และใน 1 บอร์ดจะมีหลายเรื่องติดประชาสัมพันธ์อยู่ ทำให้ไม่สามารถดึงดูดความสนใจ และผู้ที่เข้ามาใช้บริการในห้วงเวลาดังกล่าวเท่านั้นที่จะได้รับทราบข้อมูลจากสื่อนี้ ส่วนสื่อประชาสัมพันธ์เฉพาะกิจอื่นๆ มีการประชาสัมพันธ์แค่ในช่วงเริ่มเปิดโครงการเท่านั้น

3. ความรู้เกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก ผู้ใช้บริการโครงการฯ ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงว่าผู้ให้บริการให้ความสนใจต่อโครงการเนื่องจากตนเองสามารถใช้สิทธิ์ของโครงการได้ จึงพยายามหาข้อมูลเพื่อให้ตนเองมีความรู้เกี่ยวกับโครงการให้มากที่สุด จะได้นำไปปรับใช้ในการเข้าร่วมโครงการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อตนเองให้มากที่สุด ส่วนข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากโครงการมีข้อมูลที่มีรายละเอียดมาก จึงทำให้เกิดความสับสนหรือจำได้ไม่ครบถ้วน ผู้ให้บริการจึงนำความรู้ที่ได้รับไปผนวกกับประสบการณ์ของตน เพื่อใช้ในการตอบคำถามความรู้ เช่น เรื่องเด็กที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับวัคซีนพื้นฐานตั้งแต่ 0 – 10 ปี ผู้ให้บริการอาจเกิดความสับสนหรือจำรายละเอียดของข้อมูลได้ไม่ครบถ้วน อันมาเนื่องจากตามสิทธิบัตรสุขภาพของเด็กได้กำหนดไว้ถึงอายุ 5 ขวบ แต่สิทธิประโยชน์ของเด็กเรื่องวัคซีนพื้นฐานได้ให้สิทธิ์ถึง 15 ปี เป็นต้น หรือเรื่องหญิงตั้งครรภ์ที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการตรวจประเมินความเครียด การตรวจคัดกรองโรคซิฟิลิส และการตรวจคัดกรองโรคธาลัสซีเมีย ก็ต่อเมื่อมีภาวะเสี่ยงต่อโรคเท่านั้น เนื่องจากผู้ให้บริการอาจเข้าใจว่าการตรวจคัดกรองที่เป็นโรคเฉพาะหรือการตรวจประเมินความเครียด ซึ่งตามสิทธิเดิมไม่รวมเรื่องดังกล่าวด้วย จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเองถ้าต้องการตรวจโดยไม่ได้มีความเสี่ยงต่อโรคมาก่อน จึงไม่น่าจะรวมอยู่ในสิทธิประโยชน์ของโครงการที่จะได้รับ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ของ ศุภนิศย์ พลไพรินทร์ (2540) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้เป็นความสามารถในการคิดเข้าใจข้อเท็จจริง บวกกับประสบการณ์เดิมที่เกิดจากการเรียนรู้ แล้วตัดสินใจประเมินค่าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

4. ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก

4.1 มาตรการ ผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพราะผู้ใช้บริการคิดเห็นว่าหลักการของการโครงการที่ให้มานั้นเกิดประโยชน์ต่อตัวผู้ใช้บริการเอง อีกทั้งจะส่งผลดีต่อบุตร จึงแสดงความเห็นด้วยกับโครงการว่าจะสามารถช่วยให้ตนเองเข้าถึงบริการได้อย่างเท่าเทียมทั่วถึงฝากครรภ์ได้เร็วขึ้น ง่ายขึ้นและมีคุณภาพ ลดความกังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

4.2 สิทธิประโยชน์ของมารดาที่จะได้รับจากโครงการ ผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เพราะผู้ใช้บริการเห็นถึงประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก ในเรื่องค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ต้องเสียการได้รับคำแนะนำ การรักษา การตรวจคัดกรองโรคทั้งตนเองและคู่สมรสและได้รับการบริการอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากลซึ่งได้ระบุไว้ในโครงการ

4.3 สิทธิประโยชน์ของเด็กที่จะได้รับภายหลังการคลอด ผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้ใช้บริการมีความเห็นว่าบุตรของตนได้รับประโยชน์จากโครงการ และผู้ใช้บริการก็ได้รับคำแนะนำในการเลี้ยงดูบุตร ที่จะสร้างความมั่นใจในการเลี้ยงดูบุตรให้มีการพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจที่สมวัย โดยเฉพาะคุณแม่มือใหม่ที่มีมักจะกังวลมากเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรคนแรกให้ดีตามที่ตนหวังไว้

4.4 ภาพรวมของความคิดเห็น ผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้ใช้บริการเห็นถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อตนเองคู่สมรสและบุตร เมื่อเข้าร่วมโครงการในหลายเหตุผลโดยเฉพาะอย่างยิ่งตรงกับสิทธิการรักษาพยาบาลของตน ทำให้ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเมื่อเข้าโครงการ และยังได้รับการบริการที่มีมาตรฐานระดับสากลตามที่ได้กล่าวไว้ในตัวโครงการ จึงแสดงความเห็นด้วยกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก

5. การทดสอบสมมติฐาน

5.1 ผู้ใช้บริการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กที่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กที่แตกต่างกัน มี 3 ตัวแปรที่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และยังแตกต่างกันไปในทิศทางเดียวกันคือ อายุ รายได้ และจำนวนบุตร หมายความว่า ผู้

ใช้บริการที่อยู่ในช่วงอายุน้อย รายได้น้อย และยังไม่เคยมีบุตร เห็นด้วยกับโครงการ
ທ່ອງທ່ຽວທີ່ຟຣີທຸກສິ່ງດ້ວຍບັດຮູບສຸຂາພາແມ່ແລະເດັກທັງຟາພຽມແລະຮາຍດ້ານ ມາກກວ່າຜູ້
ຊື້ບໍລິການທີ່ມີຮ່ວງອາຍຸມາກກວ່າ ຮາຍໄດ້ສູງກວ່າແລະຜູ້ຊື້ບໍລິການທີ່ເຮັດມີບຸດຮ ຈຶ່ງສອດຄ່ອງ
ກັບການຮຶກຮຶກຂອງ ອຸທຸມພຣ ກະລິນເກາ (2553) ທີ່ຮຶກຮຶກຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ຮັບບໍລິການທີ່ມີ
ຕໍ່ການໃຫ້ບໍລິການຂອງຮຸນຍ໌ບໍລິການລັກ ປຣະກັນສຸຂາພາຮອງພາບາລອຸດຣາຮານີ ພວກຜູ້ຮັບ
ບໍລິການທີ່ມີອາຍຸແລະຮາຍໄດ້ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ມີຄວາມຄິດເຫັນຕໍ່ການໃຫ້ບໍລິການຂອງຮຸນຍ໌ບໍລິການ
ລັກປຣະກັນສຸຂາພາຮອງພາບາລອຸດຣາຮານີແຕກຕ່າງກັນ ການສະແດງຄວາມເຫັນດ້ວຍຂອງຜູ້ຊື້
ບໍລິການທີ່ມີອາຍຸນ້ອຍແລະຍັງເຮັດມີບຸດຮ ອາຈເນື່ອງມາຈາກມີປຣະສບການຮຶກທີ່ນ້ອຍກວ່າຜູ້ຊື້
ບໍລິການທີ່ມີອາຍຸມາກກວ່າແລະເຮັດມີບຸດຮ ໃນເຮື່ອງການເຕຣີຍມຕັວ ການປຣັບທິຕັວຮ່ວງການ
ຕັ້ງຄຣຣວກ໌ ຂັ້ນຕອນການຝາກຄຣຣວກ໌ແລະການຄອດບຸດຮ ຄວາມຮູ້ໃນເຮື່ອງການຕັ້ງຄຣຣວກ໌ ການເລີຍ
ດູບຸດຮ ແລະປຣະໂຍຮນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກສິທິເດີມຂອງຕົນ ທີ່ຜູ້ຊື້ບໍລິການທີ່ມີອາຍຸມາກກວ່າແລະ
ເຮັດມີບຸດຮເກີດການປຣີຍຍເທີຍບຣິຍຍເທີຍສິທິປຣະໂຍຮນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກໂຄຣງການກັບສິ່ງທີ່ເຮັດມີໄດ້ຮັບມາ
ກ່ອນ ສອດຄ່ອງກັບແນວຄິດເກີຍວກ໌ເກີຍວກ໌ຄວາມຄິດເຫັນຂອງ Foster (1952 ອ້າງໃນ ພິຮັຍ ຄຸ້ມຮຸ້ງ,
2541) ທີ່ກ່າວວ່າ ປັຈຈັຍທີ່ມີອິທິຟລຕໍ່ຄວາມຄິດເຫັນມາຈາກ 2 ປຣະການ ຄື ປຣະສບການຮຶກ
ແລະຮະບບຄ່ານິຍມທາທີ່ມີຄວາມຄິດເຫັນຕໍ່ສິ່ງເດີຍວກ໌ແຕກຕ່າງກັນ ສ່ວນຜູ້ຊື້ບໍລິການທີ່ມີ
ຮາຍໄດ້ນ້ອຍເຫັນດ້ວຍກັບໂຄຣງການທ່ອງທ່ຽວທີ່ຟຣີທຸກສິ່ງດ້ວຍບັດຮູບສຸຂາພາແມ່ແລະເດັກທີ່ມາ
ກກວ່າຜູ້ຊື້ບໍລິການທີ່ມີຮາຍໄດ້ສູງ ເນື່ອງຈາກການດ້າຣງຊື້ຢູ່ໃນເມືອງໃຫຍ່ທາທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ
ສູງ ປຣະກອບກັບຮາຍຮັບທີ່ໄດ້ສູງມາກກວ່າຂອງຜູ້ຊື້ບໍລິການສ່ວນໃຫຍ່ ຈຶ່ງທາທີ່ຕ້ອງປຣະຫັຍດ
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃຫ້ໄດ້ມາກກວ່າທີ່ສຸດ ສ່ວນຜູ້ເຫັນດ້ວຍກັບໂຄຣງການມາກກວ່າຜູ້ທີ່ມີຮາຍໄດ້ສູງ ເພຣະເມື່ອ
ເຂ້າຮ່ວມໂຄຣງການຈະສາມາດລດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຝາກຄຣຣວກ໌ ຮວມເທິຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເກີຍວກ໌ບຸດຮ
ໃນບາງສ່ວນໄດ້ ເປັນການລດຄຣຣວກ໌ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄຣອບຄຣັວລງໄດ້

ສ່ວນປັຈຈັຍສ່ວນບຸດຮຄຸກທີ່ຕ່າງກັນມີຄວາມຄິດເຫັນຕໍ່ໂຄຣງການຝາກທ່ອງທ່ຽວທີ່ຟຣີທຸກ
ສິທິດ້ວຍບັດຮູບສຸຂາພາແມ່ແລະເດັກທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຄື ຮະດັບການຮຶກຮຶກ ອາຮີຟ ແລະສິທິ
ການຮັກຮັກພາບາລ ເນື່ອງຈາກຮະດັບການຮຶກຮຶກ ອາຮີຟ ແລະຈຳນວນຄັ້ງທີ່ເຮັດຕັ້ງຄຣຣວກ໌ນັ້ນ
ໄດ້ເປັນເງື່ອນໄຂຫຼືຄຸນສົມບັດທີ່ຈະໃຊ້ໃນເຂ້າຮ່ວມໂຄຣງການຝາກທ່ອງທ່ຽວທີ່ຟຣີທຸກສິ່ງດ້ວຍ
ບັດຮູບສຸຂາພາແມ່ແລະເດັກ ຈຶ່ງທຸກຮະດັບການຮຶກຮຶກ ທຸກອາຮີຟ ສາມາດເຂ້າຮ່ວມໂຄຣງການໄດ້
ອ່າງເທິຍເທິຍກັນ ອີກທັງຍັງສອດຄ່ອງກັບການຮຶກຮຶກຂອງອຸທຸມພຣ ກະລິນເກາ (2553) ທີ່
ຮຶກຮຶກຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ຮັບບໍລິການທີ່ມີຕໍ່ການໃຫ້ບໍລິການຂອງຮຸນຍ໌ບໍລິການລັກປຣະກັນ
ສຸຂາພາຮອງພາບາລອຸດຣາຮານີ ພວກຜູ້ຮັບບໍລິການທີ່ມີອາຮີຟທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ມີຄວາມຄິດເຫັນ

ต่อการให้บริการของศูนย์บริการหลักประกันสุขภาพโรงพยาบาลอุดรธานีไม่แตกต่างกัน ส่วนสิทธิการรักษาพยาบาลทั้ง 3 สิทธิคือ หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ข้าราชการ และประกันสังคมเป็นสิทธิที่สามารถใช้ได้กับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก จึงไม่พบความแตกต่าง แต่ถ้าจะพบความแตกต่างอาจต้องศึกษาเปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการที่ใช้สิทธิการรักษาพยาบาลอื่นที่ไม่ใช่ 3 สิทธิการรักษาพยาบาลนี้ เช่น จ่ายเงินเอง ใช้ประกันสุขภาพ หรือสวัสดิการของบริษัท เป็นต้น

5.2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการ

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการทั้งภาพรวมและรายด้าน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า จำนวนสื่อที่ได้รับยังมีจำนวนมาก ก็จะทำให้เห็นด้วยกับโครงการมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งผู้ใช้บริการที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อในหลายรูปแบบด้วยความสนใจเพื่อสนับสนุนทัศนคติของตนให้ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับแนวคิดการรับรู้ของ ไพศาล หวังพานิช (2543) ที่กล่าวว่า ผู้รับสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งโดยมักเลือกตามความคิดเห็น และความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงยากขึ้นเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป

5.3 ความรู้เกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการ

ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กทั้งภาพรวมและรายด้าน อาจเป็นเพราะผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการในเบื้องต้นอยู่ในระดับมากแล้ว ยกเว้นบางข้อ ซึ่งผู้ใช้บริการไม่จำเป็นต้องมีความรู้อย่างลึกซึ้งก็สามารถใช้สิทธิประโยชน์ของโครงการได้ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่แพทย์และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลแนะนำ ทั้งยังไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเมื่อเข้าโครงการ และคนส่วนใหญ่จะเล็งเห็นถึงสุขภาพครรภ์เป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก ผู้วิจัยเสนอให้ประชาสัมพันธ์โครงการโดยใช้การสื่อสารแบบบูรณาการ ที่ใช้สื่อหลากหลายรูปแบบผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มศักยภาพการประชาสัมพันธ์โครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กให้เข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น
2. ผู้ใช้บริการที่มีอายุ รายได้ และจำนวนบุตรต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กแตกต่างกัน ผู้วิจัยเสนอให้ประชาสัมพันธ์โครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กให้เข้าถึงผู้มีสิทธิ์ที่อยู่ในชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม และสถานบริการ ผ่านอาสาสมัครสาธารณสุข คณะกรรมการชุมชนและงานบริหารบุคคลของหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะสตรีที่มีอายุน้อยและเพิ่งผ่านการสมรส ถึงเรื่องข้อปฏิบัติและสิทธิประโยชน์ของโครงการ
3. ผู้ใช้บริการได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าเจ้าหน้าที่สถานพยาบาลควรแจ้งสิทธิ์กับผู้เข้ารับการฝากครรภ์ ผู้วิจัยเสนอให้ สปสช. ควรขอความร่วมมือกับสถานพยาบาลต่างๆ ในการแจ้งสิทธิประโยชน์ของโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กแก่ผู้ให้บริการทุกคนให้ทราบอย่างชัดเจน เมื่อแรกตรวจการตั้งครรภ์พร้อมแจกแผ่นพับโครงการให้ด้วย ตลอดจนช่องทางที่จะติดต่อสอบถามกับสถานพยาบาล
4. ผู้ใช้บริการมีความรู้เกี่ยวกับโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในบางข้ออยู่ระดับปานกลาง ผู้วิจัยเสนอให้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าใจง่าย สีสันชวนอ่าน พกพาสะดวก และมีขนาดกะทัดรัดสามารถเก็บไว้ในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กได้ เพื่อให้ใช้งานได้ง่ายและเพิ่มการจดจำข้อมูลข่าวสารโครงการได้มากขึ้น ซึ่งหากผู้ให้บริการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถจดจำได้ จะช่วยให้ใช้สิทธิประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์เกิดประโยชน์ต่อตนเองอย่างเต็มที่ รวมทั้งช่วยลดภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ลงได้

5. ผู้ใช้บริการมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรมีการขยายโครงการสูโรงพยาบาลในสังกัดอื่น ในขณะที่โครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กในปัจจุบันมีสภาพเป็นเพียงโครงการนำร่อง ผู้วิจัยเสนอให้ขยายโครงการเข้าสู่ภาวะเต็มรูปแบบเพื่อให้เกิดความทั่วถึงและสามารถเชื่อมต่อระหว่างการใช้สิทธิ์รูปแบบอื่นของผู้ใช้บริการได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบถึงความแตกต่างในการได้รับผลประโยชน์จากโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก ระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการกับผู้ไม่เข้าร่วมโครงการ

2. ควรศึกษาผู้ให้บริการที่เข้าร่วมโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็กครบทุกระบบ ตั้งแต่แผนกตรวจโรคสูติกรรม ห้องคลอด และคลินิกสุขภาพเด็กดี รวมทั้งเพิ่มคำถามด้านมาตรฐานการบริการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนทุกด้าน

3. ควรศึกษาภาวะการเตรียมพร้อมของสตรีก่อนการตั้งครรภ์ในเรื่องของการเตรียมตัวความรู้ และการเลือกใช้สถานพยาบาล

เอกสารอ้างอิง

- กรมการแพทย์, กระทรวงสาธารณสุข. (2556). **รายงานสถิติการให้บริการทางการแพทย์ กรมการแพทย์ พ.ศ. 2556** (Online). <http://goo.gl/AnGhXI>. 1 กันยายน 2557.
- กรมอนามัย, สำนักส่งเสริมสุขภาพ. (2556). **ขออนุมัติโครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์ด้วยบัตรสุขภาพแม่และเด็ก เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวันแม่แห่งชาติ** (Online). <https://goo.gl/GcSxf8>. 19 กรกฎาคม 2556.
- พัชนี เชยจรรยา. (2545). **แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ไพศาล หวังพานิช. (2543). **การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ส่วนวิจัยและพัฒนาสำนักมาตรฐานอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2554). **เทคนิควิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภนิศย์ พลไพรินทร์. (2540). **เทคนิคการประเมินผล**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2556). **รัฐบาลถวาย “โครงการฝากท้องทุกที่ฟรีทุกสิทธิ์” เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ** (Online). <http://goo.gl/57hFSe>. 24 กันยายน 2556.
- อุทุมพร กะลินเกา. (2553). **ความคิดเห็นของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของศูนย์บริการหลักประกันสุขภาพโรงพยาบาลอุดรธานี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Facts for life. (2556). **ลูกเกิดรอด แม่ปลอดภัย** (Online). <http://goo.gl/mKqNbQ>. 14 มกราคม 2556.
- Foster, Charles R. (1952). **Psychology of Life Adjustment**. Chicago: America Technical Society. อ้างใน พิชัย คุ่มหรั่ง. (2541). **ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณที่มีต่อระบบงบประมาณแบบแผนงาน**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.